

та економіці. Саме через видатки держава здатна задовольнити найбільш нагальні проблеми розвитку, підтримати бідні соціальні верстви населення, здійснити фінансові ін'єкції в ті галузі економіки, які є пріоритетними і потребують розвитку.

На думку В. Федосова, державні видатки є інструментом вищого критерію справедливості в розподілі державних благ з метою досягнення рівня добробуту для кожного члена суспільства [3, с. 72].

Підсумовуючи вищенаведене варто відмітити, що для ефективного розвитку суспільства, зростання добробуту громадян, досягнення екологічного балансу в країні необхідно здійснювати виважену фіскальну політику: видатки повинні використовуватись, в першу чергу, для розвитку економіки та забезпечити приплив інвестицій у країну; податкова політика має забезпечити рівномірний розподіл податкового навантаження між суб'єктами оподаткування.

Література:

1. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй / А. Сміт ; пер. з англ. О. Васильєва [та ін.] ; наук. ред. Є. Литвин. - К. : Port-Royal, 2001. - 594 с.
2. Очерк теории и политики налогов / Исаев А.А. - М.: Центр ЮрИнфоР, 2004. - 270 с.
3. Бюджетный менеджмент : підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; за заг. ред. В. Федосова. – К.: КНЕУ, 2004. – 864 с.

Алла Мороз

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Валігура В. А.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ ФІСКАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ УКРАЇНИ

Одним із головних завдань держави, її органів і структур є формування механізму ефективного й раціонального використання бюджетних коштів. Адже держава від самого початку зобов'язана створити таку систему інститутів і так організувати їх діяльність, щоб забезпечити повноту надання соціальних послуг населенню відповідно до прийнятих стандартів, а також сприяти поліпшенню рівня та якості життя громадян незалежно від місця їх проживання. Саме тому у наш час гостро постала проблема ефективності використання бюджетних ресурсів фіскальними органами України.

Дослідженням теоретичних і практичних основ бюджету, формуванню і використанню бюджетних коштів, основних напрямів діяльності українських податкових та митних органів, а також аналізу ефективності використання бюджетних ресурсів фіскальними органами, свої праці присвятили такі вітчизняні науковці, як С.А. Буковинський, М.О. Горобинський, В.Г. Дем'янишин, Т.І. Єфименко, А.І. Крисоватий, Ю.Д. Радіонов, І. Я. Чугунов

та інші. Однак, все ще залишається багато проблемних питань, щодо діяльності фіскальних органів в Україні, які і зумовлюють актуальність подальших досліджень.

Основними проблемами використання бюджетних ресурсів фіскальними органами України можна вважати наступні:

- прийняття необґрунтованих управлінських рішень;
- надміру завищена плата виконаних робіт;
- основна частина ресурсів необхідна для оплати праці [1];
- низькі темпи впровадження інноваційних технологій.

Ефективне використання бюджетних ресурсів фіскальними органами передбачає повне, цільове їх використання відповідно до затверджених параметрів бюджетного розпису й кошторису витрат. На жаль, у сфері державних фінансів досі не налагоджена чітка система дієвих заходів для запобігання непрозорим і неефективним процедурам використання державних коштів.

Проаналізувати ефективність використання бюджетних ресурсів фіскальними органами можна за допомогою такого оціночного показника як вартість збору 100 грошових одиниць податків або відсоток коштів від надходжень, витрачених на їхнє справляння. Розрахувати цей показник можна за формулою:

$$K = \frac{E_n}{\Pi} \times 100,$$

де: К – вартість збору 100 грошових одиниць податків; E_n – бюджет фіскальної служби України; Π – обсяг надходжень до бюджету, що контролює фіскальна служба України.

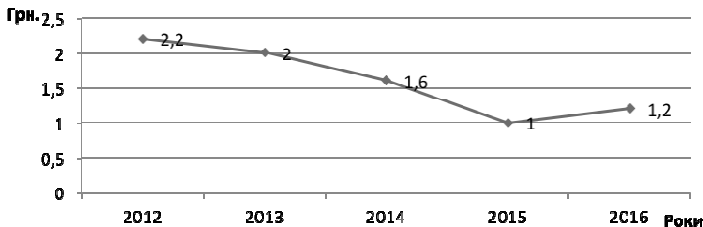

Рис. 1. Динаміка вартості збору 100 грошових одиниць податків в Україні у 2012 – 2016 рр.

Джерело: складено автором за: [2; 3; 4].

Із рис. 1 видно, що протягом 2012 – 2015 рр. спостерігалось поступове зменшення вартості збору 100 одиниць податків. Відбулося це і за рахунок зниження бюджету фіскальної служби, і завдяки підвищенню податкових надходжень, що контролює державна фіскальна служба України.

Аналіз вартості збору податків в Україні показує, що близько 2% від надходжень податків і зборів витрачають на їхнє справляння. Це великі витрати, які свідчать про те, що органи фіскальної служби нераціонально витрачають кошти.

З точки зору економіки, наслідки неефективного використання бюджетних коштів із часом набирають великих масштабів, адже конкретну позицію плану не виконано, поставлених цілей і стандартів не досягнуто, а згодом щоб виконати накреслене, знадобиться в кілька разів більше грошей, ніж було потрібно вчора чи сьогодні [5].

Тенденції суспільного розвитку свідчать, що сьогодення вимагає від усіх учасників бюджетного процесу нових підходів до форм і методів роботи. Передусім треба навчитись ефективно управляти фінансовими ресурсами держави з метою досягнення цілей у найбільш економний, ефективний і результативний спосіб, аби повною мірою забезпечити соціально-економічні потреби і прагнення громадян України.

Література:

1. Звіт про використання бюджетних коштів ДФС, зокрема за окремими бюджетними програмами [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zt.sfs.gov.ua/okremi-storinki/informatsiya--scho-oprilyudnyuetsya-rozporoya/252675.html>.

2. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2016 рік - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/199244.pdf>.

3. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>.

4. Крисоватий А. І., Валігура В. А. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори: монографія. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. – 248 с.

5. Радіонов Ю.Д. Бюджетна політика / Ю.Д. Радіонов / - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16738232/Radionov.pdf>.

Лілія Оляновська

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Валігура В. А.

ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА НОРВЕГІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Економічний розвиток більшості країн останнім часом пов'язаний з рядом серйозних труднощів. Одним із пріоритетних напрямів їх подолання є розширення масштабів діяльності малого бізнесу в усіх формах і видах. Гнучкій по структурі і невеликій за розміром компанії легше володіти споживчими перевагами, виробляти широку номенклатуру конкурентоспроможних виробів і послуг, використовувати сучасну техніку та технологію. Підхід різних країн до оподаткування малих підприємств, його цілей, критеріїв визнання підприємства